

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoE/50/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6409206594
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6409206594.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, spol. s r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom 821 08 Bratislava, Moyzesova 8, IČO : 36 864 421, proti povinnému: H. X., rodená Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX V. č. XXX, zast. JUDr. Ľudmilou Petrušovou, advokátkou so sídlom 965 01 Žiar nad Hronom, A. Dubčeka 386/10, na vymoženie pohľadávky v sume 372,41 eur s príslušenstvom, v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom Exekútorský úrad 821 08 Bratislava, Záhradnícka č. 62 pod spisovou značkou Ex 4303/09, o odvolaní oprávneného zo dňa 27.02.2015 proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo konania 5Er/678/2009-24 zo dňa 16.02.2015 a o návrhoch oprávneného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p., takto

rozhodol:

Návrhy oprávneného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p. z a m i e t a .

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým pod sp. zn. EX 4303/09 vyhlásil za neprípustnú a následne ju zastavil podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku). Súd rozhodol o neprípustnosti exekúcie podľa ustanovenia § 52, § 53 ods. 1, 4 a 5 Občianskeho zákonníka, s použitím európskej právnej úpravy dotýkajúcej sa problematiky spotrebiteľských zmlúv a ochrany práv spotrebiteľa. Súd zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej právnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej smernica), pričom súd prezentoval v odôvodnení uznesenia právny názor vyplývajúci z výkladu danej smernice obsiahnutého v rozsudkoch Súdneho dvora (ES) vo veci C-240/98 - 244/98, vo veci C- 168/05 a C-243/08. Exekučný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne, ale ako súčasť formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciú silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom, bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka, hoci aj bola formulovaná alternatívne, nie je vyvážená, pretože vylučuje spotrebiteľa z možnosti dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ už vopred podal návrh na rozhodcovský súd. Exekučný súd právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a ako taká bola už od počiatku absolútne neplatnou v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka. Keďže rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, bola absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou, v dôsledku toho súd považoval exekučný titul

za materiálne nevykonateľný, a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou brániacou vedeniu exekúcie a tým aj dôvodom na jej vyhlásenie za neprípustnú a následné zastavenie exekúcie. Súd vyslovil, že o trovách exekúcie rozhodne po právoplatnosti uznesenia, ktorým exekúcie zastavil.

Proti uzneseniu okresného súdu podal oprávnený prostredníctvom splnomocneného zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Veľmi obširne a vo viacerých smeroch prezentuje svoje výhrady voči uzneseniu súdu. Namieťa predovšetkým porušenie práv oprávneného, ako účastníka konania a to odňatie možnosti konať pred súdom, ďalej namieťa, že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ďalej podľa názoru oprávneného nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal náležité dokazovanie a napokon rozhodnutie súdu 1. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Oprávnený poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 499/2012 - 47 zo dňa 10. 7. 2013, citoval taktiež z rozsudku súdneho dvora Európskej únie zo dňa 21.02.2013 sp. zn. C-472/11. Exekučný súd oprávnenému neumožnil viesť kontradiktórne konanie, v ktorom by mu bolo umožnené skutkovo aj právne argumentovať. Súd mal povinnosť podľa názoru oprávneného upovedomiť účastníka konania a umožniť mu vyjadriť sa k prípadnému stanovisku (reakcii) povinného. Oprávnený argumentuje, že v danom prípade nastalo činnosťou súdu ústavne neakceptovateľné porušenie práva, pretože exekučný súd nezohľadnil pri aplikácii smernice 93/13/ES svoju povinnosť upozorniť účastníkov exekučného konania na neprijateľnú podmienku a dať im tak možnosť vyjadriť sa k nej, rovnako dať možnosť oprávnenému vyjadriť sa k prípadnému stanovisku (reakcii) povinného. Oprávnený preto namieťa, že exekučný súd sa mal obrátiť na Súdny dvor Európskej únie vo veci výkladu článku 3 ods. 1 Smernice 93/13/ ES v tom zmysle, či rozhodcovská doložka, podľa ktorej musí spotrebiteľ riešiť spory s dodávateľom, ak tak navrhne dodávateľ v rozhodcovskom konaní, je podľa § 53 ods. 1 a ods. 4 písmena r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, pretože s prihliadnutím na relevantnú judikatúru Spolkového súdneho dvora Nemecka a Ústavného súdu Českej republiky by nemohol dodržať jednu z podmienok *acte clair*, že výklad a správna aplikácia článku 3 ods. 1 smernice musia byť úplne zjavné, čo vyžaduje zohľadniť okrem jazykovej verzie textu, používania terminológie a právnych pojmov komunitárneho práva, vzatie na zreteľ odlišnosti interpretácie komunitárneho práva aj zabezpečenie sa, že výklad vnútroštátneho súdu je rovnako zjavný ostatným súdom členských štátov. Súd si túto povinnosť nesplnil. Ak súd nehodlá akceptovať takúto interpretáciu, oprávnený navrhuje, aby konanie podľa § 109 ods. 1 písmena c/ O.s.p. prerušil a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázku v konkrétnom znení. Oprávnený namieťa aj nedostatok právomoci exekučného súdu preskúmať exekučný titul, čím porušil fundamentálnu zásadu právneho štátu - zásadu *legality*. K takémuto revíznemu postupu došlo v situácii, keď už exekučný súd preskúmal súlad exekučného titulu so zákonom s výsledkom absolútnej nerozpornosti podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Ak exekučný súd už vydal poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie, nie je možné, aby následných procesných fázach exekúcie posudzoval neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) a na takéto posúdenie viazal jej zastavenie. Zastavenie exekúcie z takéhoto dôvodu je nezákonné. Oprávnený taktiež namieťa, že súd 1. stupňa nevytýčil vo veci ústne pojednávanie, aj keď tak podľa zákona bol povinný urobiť. Oprávnený v dôvodoch odvolania poukázal na čl. 12 ods. 2 Ústavy SR, ktorý ustanovuje všeobecný zákaz diskriminácie. Nie je prípustné, aby exekučný súd zaobchádzal odlišne s povinným na jednej strane a oprávneným na druhej strane. Všeobecný súd konajúci z pozície exekučného súdu je v oblasti prieskumu rozhodnutia rozhodcovského súdu limitovaný ustanovením § 40 v spojení s ustanovením § 43 Zákona o rozhodcovskom konaní a keďže mu neprináleží konať o zrušení rozhodcovského rozsudku, nemá zákonné oprávnenie umožňujúce zamedzenie účinkov rozhodcovského rozsudku. Takýto postup exekučného súdu zasahuje do práv a právneho postavenia oprávneného. Úspešný žalobca v rozhodcovskom konaní stráca vplyvom nahradenia opravného procesu indikovaného ustanovením § 40 a nasl. ZoRK revíznym postupom exekučného súdu všetky svoje justičné práva spojené s právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivý súdny proces. Extenzívna interpretácia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku tak, ako ju v danej veci uskutočnil exekučný súd, je v priamo rozpore s ústavným právom žalobcu (veriteľa) a domnieva sa tak, že je povinnosťou súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a jeden ústavne nekonformný) vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. Právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí, ktoré zakladajú, rušia alebo menia práva alebo povinnosti individuálne určeným adresátom, je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná. Zákon o rozhodcovskom konaní zámerne určuje lehotu, v ktorej je možné právny akt alebo jeho účinky právnu cestou napadnúť. Exekučný súd tak nebol oprávnený zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo

vydané v súlade s platnými predpismi. Exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako, ako s rozsudkom všeobecného súdu, v opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup na účastníkov konania. V prípade, ak by sa súd nestotožnil s ústavne súladnou interpretáciou ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, oprávnený žiadal, aby všeobecný súd postupoval podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. prerušil konanie a podal Ústavnému súdu SR návrh na konanie o súladnosti zákona s Ústavou SR. Oprávnený ďalej namietal, že ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK explicitne upravuje konanie bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov v rozhodcovskom konaní, nie však v rozsudku rozhodcovského súdu. Nie je z hľadiska princípu právnej istoty a princípu ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právnom poriadku možné, aby paralelne popri sebe existovali rovnocenné opravné mechanizmy zamerané na revíziu rozsudku rozhodcovského súdu. Povinný by sa tak mohol vždy spoľahnúť na revíziu vykonávanú exekučným súdom a bol by zbavený zákonného bremena tvrdenia, dôkazného bremena a zodpovednosti za prípadný neúspech v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, pričom zároveň dochádza k vylúčeniu dvojinstančnosti konania. Namietal tiež, že súd nenariadil pojednávanie vo veci, pričom podľa ustanovenia § 58 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.01.2013 tak bol povinný urobiť, pretože to bolo nevyhnutné pre objasnenie veci. Oprávnený preto tvrdí, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, lebo exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie bez toho, aby mal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Súdne konanie tak neprebiehalo v duchu práva na spravodlivý súdny proces s dodržaním zásady „rovnosti zbraní“. Oprávnený navyše namietal zdôvodnenie rozhodnutia súdu s poukazom na Smernicu Rady 93/13/EHS, nakoľko táto nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie a ani citované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ nemajú všeobecnú záväznosť. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, oprávnený tvrdí, že je platná. Dojednanie, ktorým zmluvné strany založili právomoc rozhodcovského súdu neustanovuje, že spory s dodávateľom budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní. Nejde pritom o fiktívnu možnosť, ale o reálnu, skutočnú možnosť voľby rozhodujúceho orgánu, spotrebiteľ sa mohol s ochranou svojich práv obrátiť aj na všeobecný súd prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde. V odvolaní oprávnený spochybňuje aj dôvody, pre ktoré exekučný súd považoval uzavretú zmluvu medzi oprávneným a povinným za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Oprávnený poskytol úver na základe zmlúv o úvere uzatváraných v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré mali v tom čase povahu absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu. Pokiaľ sa právny režim uzavretej zmluvy o úvere spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka, tento nevyžaduje, aby v zmluve o úvere bola ako podstatná náležitosť dohodnutá o.i. aj ročná percentuálna miera nákladov. Oprávnený poukazuje na to, že poskytuje klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak nie formou odloženej platby, ale vo forme splátok, pričom klient má možnosť zvoliť si podmienky poskytovania úveru. Oprávnený namietal aj nesprávne posúdenie ohľadom neprímerane vysokých úrokov z omeškania, pretože povinný podpísaním zmluvy o úvere vyjadril svoj súhlas so zmluvnými podmienkami, t.j. s úrokmi z omeškania vo výške 0,25% za každý deň omeškania. Zdôrazňuje, že tento úrok má sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, ak poruší zmluvné podmienky, čiže nesplní svoju povinnosť dohodnutú v zmluve. Podľa názoru oprávneného dohodnutá výška úrokov 0,25% denne nie je neprímeraná a nie je tak v rozpore s dobrými mravmi, ani so zásadou poctivého obchodného styku, pretože oprávnený poskytuje úver z vlastných zdrojov a nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru. Uviedol ďalej, že ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka má dispozitívnu povahu, pričom výška úrokov z omeškania sa upravuje predovšetkým dohodou zmluvných strán. Oprávnený v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR č.k. 1Obdo 34/2004 zo dňa 21.12.2004, v ktorom súd konštatoval, že výška úrokov 0,25% denne z dlžnej sumy nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Toto stanovisko je obsiahnuté i v početných ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. č.k. 2Obdo 26/2004 zo dňa 22.09.2005, č.k. 2Obdo 28/2004 zo dňa 22.09.2005), v ktorých súd zdôraznil, že nie je možné odvolávať sa zo strany odporcov na dobré mravy, keďže odporca v čase, keď bol pri uzatvorení zmluvy o úvere v pozícii dlžníka, mal možnosť zvážiť, či uzatvorí zmluvu o úvere za podmienok tam uvedených, či je schopný splácať záväzok, ku ktorému sa v danej zmluve o úvere zaväzuje a musel si byť vedomý následkov v prípade riadneho a včasného neplnenia tohto záväzku, t.j. aj povinnosti platiť úroky z omeškania v dohodnutej výške. Oprávnený znáša vysoké obchodné riziko a výška dohodnutých úrokov je primeraná tomuto riziku. V závere oprávnený opätovne zdôraznil, že úrok z omeškania je sankciou a povinný má vždy možnosť platenie týchto úrokov odvrátiť tým, že si svoje povinnosti riadne a včas splní. Oprávnený ďalej namietal, že súladnosť exekučného titulu so zákonom bola predmetom skúmania exekučným súdom pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie, a súd v tomto konaní uznal exekučný titul za súladný, keď udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na vykonanie exekúcie nenastali žiadne nové právne ani

skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu. V odvolaní oprávnený na podporu svojho stanoviska citoval z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18CoE 641/2011 zo dňa 30.11.2012, z rozhodnutí Ústavného súdu SR, z rozsudkov Spolkového súdneho dvora, Ústavného súdu Českej republiky, ako aj rozsudkov Súdneho dvora EÚ, pričom k odvolaniu pripojil aj rozhodnutia všeobecných súdov. Žiada preto, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v súlade s ustanovením § 221 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd sa predovšetkým, ako s prvoradou otázkou, vysporiadal s návrhmi oprávneného na prerušenie exekučného konania v zmysle postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 251 ods. 4 O.s.p., na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu (zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti Exekučný poriadok) sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa ustanovenia § 36 ods. 5 exekučného poriadku, Ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 251 ods. 4 O.s.p., na exekučné konania podliehajúce právnemu režimu Exekučného poriadku sa použijú ustanovenia O.s.p. (vrátane III. časti tejto procesnej normy, v ktorej je ustanovenie § 109 ods. 1 upravujúce prerušenie konania), ak tento osobitný predpis (Exekučný poriadok) neustanovuje inak. Takýmto ustanovením s odlišnou právnou úpravou je ustanovenie § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, ktoré priamo ex lege vylučuje aplikáciu ustanovenia § 109 O.s.p., pretože v prípade exekučného konania nepripúšťa možnosť prerušenia exekučného konania, a to z akéhokoľvek zákonného dôvodu. Súdny v exekučných konaniach preto nemôže exekučné konanie prerušiť, nakoľko prerušenie exekučného konania priamo vylučuje ustanovenie § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, pričom opačný postup súdu by založil rozhodnutie z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné, pričom takýmto postupom súdu by bolo porušené základné právo účastníka exekučného konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odvolací súd poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 10. júla 2013, sp. zn. I. ÚS 218/2013-26.

S poukazom na znenie ustanovenia § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, v nadväznosti na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 10. júla 2013, sp. zn. I. ÚS 218/2013-26, potom odvolací súd oba návrhy oprávneného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ O.s.p. zamietol.

Keďže nebol zákonný dôvod na prerušenie konania, odvolací súd sa následne zameril na skúmanie vecnej správnosti rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa. Odvolací súd, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), po preskúmaní uznesenia prvostupňového súdu, aplikujúc ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol.

Vychádzajúc z dikcie zákonných ustanovení a to tak Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2), ako aj Zákona o rozhodcovskom konaní (§ 45 ods. 1 a 2) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, neobstojí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti

exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Vyslovený právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Pokiaľ odvolateľ argumentuje konkrétnym súdnym rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 18CoE 641/2011 zo dňa 30.11.2012), odvolací súd poznamenáva, že nie je viazaný právnymi závermi vyslovenými súdom totožného či nižšieho stupňa. Právny názor, ktorý zastáva aj odvolací súd, zhodne so závermi prvostupňového súdu, sú súladné s konštantnou judikatúrou súdov vyššieho stupňa - z početných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR v obdobných exekučných veciach (napr. sp. zn. 3MCdo 11/2010 z 26.09.2011, 3Cdo 146/2011 z dňa 13.10.2011). Ústavný súd SR výslovne judikoval, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. 11. 2011, č. k. I. ÚS 456-/2011-19).

Neobstoja ani argumentačné dôvody spochybňujúce postup súdu s akcentom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom. Exekučný súd k právnemu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Rovnako nemá zákonné ani skutkové opodstatnenie námietka údajného vylúčenia dvojinštančnosti konania, nakoľko voči uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu vymieneného ustanovením 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, je odvolanie prípustné (§ 44 ods. 2 veta posledná, § 58 ods. 4 Exekučného poriadku) a preskúmanie vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia exekučného súdu, ako súdu prvého stupňa, je predmetom odvolacieho - druhostupňového konania. Vzhľadom na predošlú početnú a konštantnú judikatúru tunajšieho odvolacieho súdu v skutkovo a právne obdobných veciach totožného oprávneného, kde exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok vydaný na podklade rozhodcovskej doložky obsiahnutej vo všeobecných podmienkach formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, nemožno konštatovať, že by rozhodnutie exekučného súdu, prípadne odvolacieho súdu bolo pre oprávneného prekvapivé. Rovnako neobstoja ani argument, že exekučný súd vo veci nenariadil pojednávanie, pretože ustanovenie § 58 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.01.2013 dáva v prípade zastavenia exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku na uváženie súdu možnosť nariadiť pojednávanie, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci; neukladalo mu povinnosť pojednávanie nariadiť.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie - oboznámiac sa s obsahom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 04.04.2008, ako aj Všeobecných podmienok poskytovania úveru, obsahom ktorých je rozhodcovská doložka - je nutné vychádzať pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah. Argument poukazujúci na neprípustnosť aplikácie smernice Rady ES a judikatúry Súdneho dvora ES, ako aj argument poukazujúci na nepresný preklad slovenského znenia písm. q/ bodu 1 prílohy Smernice, ktoré je podľa jeho názoru odlišné od znenia uvedeného písmena v iných úradných jazykoch únie, nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu zásadný, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval predovšetkým vnútroštátnu právnu úpravu a len podporne poukázal na články Smernice Rady (ES) č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 a judikatúru Súdneho dvora EÚ.

Pokiaľ odvolateľ namieta, že súd nemal k záveru o existencii spotrebiteľského vzťahu podklad vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne

posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere. Súd mal z predloženej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 04.04.2008 za zrejmé, že sa v predmetnej veci jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ustanovenia § 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnomu režimu tejto úpravy. Okrem toho predmetnou zmluvou o úvere bol založený spotrebiteľský vzťah a táto zmluva musí byť právne kvalifikovaná ako spotrebiteľská zmluva podľa ustanovení § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a to bez zreteľa na to, či bola uzavretá podľa Občianskeho alebo podľa Obchodného zákonníka. V konkrétnej veci je zrejmé, že na daný zmluvný vzťah založený Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 04.04.2008 dopadá právna úprava podľa ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúca spotrebiteľské zmluvy. Lex generalis spotrebiteľa definuje odlišne od ustanovenia § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľskom úvere. Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti; teda, je možné konštatovať, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutá v § 52 ods. 4 Občianskom zákonníku definuje pojem „spotrebiteľ“ podstatne širšie oproti legálnej definícii tohto subjektu v lex specialis - konkrétne ustanovenia § 3 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetným ustanovením bol aproximovaný do nášho právneho poriadku článok 2 písm. b/ Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý zhodne s citovaným zákonným ustanovením vnútroštátnej právnej normy ustanovuje, že na účely tejto smernice pod pojmom "spotrebiteľ" má na mysli akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Nakoľko z obsahu zmluvy nevyplýva, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je možné vzhľadom na všetky zákonné kritériá považovať daný zmluvný vzťah medzi oprávneným a dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne potom aj podriaďiť ho právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Odvolací súd tento právny záver vyvodzuje z označenia dlžníka v zmluve o úvere identifikačnými znakmi typickými pre fyzickú osobu - nepodnikateľa - a to menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Vychádzajúc z ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného a platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Je tak zjavné, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným Zmluvou o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 04.04.2008, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa - a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Exekučný súd tak správne venoval pozornosť skúmaniu zmluvných podmienok z hľadísk a kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte a zameril sa na posúdenie prijateľnosti a zákonnosti predovšetkým rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzalo.

Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 17. Všeobecných podmienok poskytovania úveru, správne súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko oprávneného, že zákon nevyučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako typovej, adhéznej zmluve, bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieťa oprávnený. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných

podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

Nedostatky rozhodcovského rozsudku, ktorý priznal oprávnenému nárok v rozpore so zákonom a dobrými mravmi (neprimerane vysoký úrok z omeškania, úroky a poplatky) odvolací súd vyhodnotil už len ako dôvod navyše, potvrdzujúci správnosť úvahy exekučného súdu o nezákonnosti uplatneného nároku a tým aj nezákonnosti vedenia exekúcie.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.